

Nález plavuně pučivé (*Lycopodium annotinum*) u Lomnice nad Popelkou (Liberecký kraj)

Record of stiff clubmoos (*Lycopodium annotinum*) near Lomnice nad Popelkou (Liberec Region)

Martin ŠTASTNÝ

Antala Staška 187, CZ – 512 51 Lomnice nad Popelkou; e-mail: pancernicek@seznam.cz

Abstract. The stiff clubmoss, *Lycopodium annotinum* was found near the town of Lomnice nad Popelkou (Tábor hill, 570 m a. s. l., ca 2 m²) in 2004. It is the first finding of this species in the vicinity of Lomnice nad Popelkou.

Key words: *Lycopodium annotinum*, occurrence, Lomnice nad Popelkou, Liberec Region, Czech Republic

ÚVOD

V letech 2004–2008 prováděl autor v okolí Lomnice nad Popelkou (Liberecký kraj, okres Semily) botanické průzkumy (Šťastný 2008a, b). Jedním z cílů bylo zjistit místa výskytu a početnost zvláště chráněných a ohrožených druhů rostlin. Předložený příspěvek seznamuje s nálezem plavuně pučivé (*Lycopodium annotinum*). Údaje o výskytu taxonu v sledovaném území nebyly v dostupné regionální literatuře nalezeny a lze tedy předpokládat, že druh zde v minulosti nebyl znám. Přírodní poměry území uvádí autor ve své diplomové práci (Šťastný 2008a).

Plavuň pučivá (*Lycopodium annotinum*) patří podle Vyhlášky MŽP č. 395/1992 Sb. k zákonu č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, mezi ohrožené druhy. V Černém a červeném seznamu cévnatých rostlin České republiky (Procházka et al. 2001) je druh uváděn též jako ohrožený (C3) a Faltys (1995) taxon hodnotí pro východní Čechy v kategorii kriticky ohrožený (C1). Druh je rovněž uveden ve Směrnici Rady evropských společenství č. 92/43/EEC/1992 (EU 5 – příloha V).

Plavuň pučivá roste v acidofilních horských a podhorských jehličnatých (vzácněji listnatých) lesích, na rašeliništích, nezřídka na trouchnivějících pařezech, roztroušeně až hojně v oreofytiku i v některých územích mezofytika (mj. ve fyto geografickém okrese Český ráj a Podkrkonoší), v termofytiku jen vzácně, od suprakolinního do supramontánního stupně, s těžištěm v montánním až supramontánním stupni (Kubát 1988).

VÝSLEDKY A DISKUSE

U Lomnice nad Popelkou byl výskyt plavuně pučivé zaznamenán zatím jen na jediné lokalitě. Od roku 2004 je pozorována ve smrkové monokultuře (stáří asi 80 let) na severním úpatí vrchu Tábor, cca 240 m jiv. nad svážnicí nad rybníkem v malé terénní depresi poblíž nových výsadeb jedle (*Abies alba*) (čtverec síťového mapování 5458c, katastrální území Chlum pod Tábořem, cca 570 m n. m., 50°31'1.9"N, 15°22'8.2"E). Do roku 2007 byl pozorován téměř souvislý porost na ploše cca 2 m². Tato plocha byla poničena v roce 2007 lesními dělníky při odklízení polomů po vichřici (orkán Kyrill), když byl kupou chvojí překryt téměř celý porost.

Obr. 1. Lokalita plavuně pučivé (*Lycopodium annotinum*) u Lomnice nad Popelkou.
 Fig. 1. Locality of stiff clubmoss (*Lycopodium annotinum*) near Lomnice nad Popelkou.

Okamžitě při zjištění uvedené skutečnosti (17.VII.2007) autor přesunul kupu chvoji na ochrannásky méně hodnotná místa, kde byla hmota později lesními dělníky spálena. Přesto došlo po několikaměsíčním zakrytí plavuní k nenávratnému úhynu části populace. V roce 2008 zde rostlo několik jedinců. Plocha je autorem pravidelně sledována, vytrhávání je likvidován rozrůstající se *Rubus fruticosus* agg. a v letním období je oslabená populace stíněna suchým řídkým klestím. V roce 2009 byla za účelem ochrany tohoto naleziště zhotovena dřevěná oplocenka, která by měla zamezit úplné likvidaci druhu při budoucím zalesňování holiny nebo další těžbě dřeva. I jakýkoliv jiný nevhodný zásah by mohl způsobit vymizení taxonu. Poslední kontrola lokality byla provedena 5.XII.2009. Nejbližší známé lokality se nacházejí v Českém ráji a Podkrkonoší.

Poděkování. Děkuji RNDr. Věře Samkové, Ph.D. z přírodovědného oddělení Muzea východních Čech v Hradci Králové za revizi určení plavuně a Ing. Marii Malcové z Krajského úřadu Libereckého kraje, odboru životního prostředí a zemědělství, za uvolnění finančních prostředků na stavbu oplocenky.

LITERATURA

- FALTYS V. 1995: *Přehled vyhynulých, nezvěstných a ohrožených taxonů cévnatých rostlin na území Východních Čech*. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, středisko Pardubice (in Czech).
 KUBÁT K. 1988: *Lycopodium L.* – plavuň, pp. 193-194. In: HEJNÝ S. & SLAVÍK B. (eds): *Květěna ČSR I. [Flora of the Czech Republic]*. Academia, Praha, 557 pp (in Czech, English summary).

- PROCHÁZKA F. (ed.) 2001: Černý a červený seznam cévnatých rostlin České republiky (stav v roce 2000). (Black and Red List of Vascular Plants of the Czech Republic – 2000). *Příroda*, Praha, 18: 1-166 (in Czech, English summary).
- ŠŤASTNÝ M. 2008a: *Aktuální výskyt vybraných druhů rostlin na území Tábora a Kozlova v Českém ráji. (Aktuell Pflanzenvorkommen auf dem Berg Tabor und Kozlov im Böhmischem Paradies)*. Msc., diplomová práce, dep. in Katedra biologie, Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové (in Czech, German abstract).
- ŠŤASTNÝ M. 2008b: *Botanický inventarizační průzkum – Obora u Lomnice n. Pop.* Msc., dep. in Krajský úřad Libereckého kraje, odbor rozvoje venkova, zemědělství a životního prostředí, Liberec (in Czech).

